

אזרחים טובים חרמו 285 אלף ל"י; רק 100 אלף הגיעו לילדים המשותקים

לאן צעדו הפרוטות?

הוצאות פירוטום ושכר עבודה הסתכם בסכום של 600 אלף ל"י. ועדה צבורית בה יושבים אנשים כזב גרודצקי מנהל אמפא, אישרה את ההצעה, הסביר השבוע קורנס אנב, לא היתה זו פגישתו הראשונה של קורנס גרודצקי. כשחזר קורנס משליחותו בדורום-אמריקה, מי לרשום פטנט על המצאה שהביא עמו — גלגלים למק חשמלי. פטנט זה הוא מכר לאמקור, השייכת לאחוזי שמהלה הוא גרודצקי.

★ ★ ★

השקעת יסוד בתחם

ר פי ההסכם של אפקים עם אילנשיל, היו הכנסת החברה צריכות להסתכם בשיעור של 10% מההכנסה נטו של מצעד הפרוטות, סכום מתקבל על הדעת ל הדעות. לפי קר מחשבה זה היתה ראשונה אפקים צריכה לה מעונינות ככל האפשר בהגדלת סכום ההכנסות נטו, ל או יגדלו גם אחוזיה. למרות זאת, כללה הצעת התקן סכומי הוצאות גדולים ומנופחים, שהקטינו מראש סכום ההכנסות נטו ואת סכום הרווחים האפשריים לאפני כך למשל, כאשר הוזמנו הקרטונים, לתוכם היו את ישראל צריכים לשלשל מסבעות של עשרה גרוש, הוזמנה כמות קטנה, אלא הוזמנה בבת אחת כמות 150 אלף קרטונים כאלה בסכום של 25 אלף ל"י, רק הקרטונים הוזמנו אצל קרנל בכמויות מופרזות אלא גם כל האמצעים האחרים לגבי התרומות סיכות הפח והסיכות המוכספות והמוזהבות, ד הדפוס והעלונים, הבולים להדבקה, הכל בכמו אסטרונומיות. ככל שמזמינים יותר, המחיר יחידה קט הסביר קורנס, לכן הוזמנו בשנה הראשונה חמרים שיסג גם לשנים הבאות. זה היה התירוץ של אנשי אילנשיל מועד אישרו הזמנת כמויות כאלה והוצאת הוצאות כא זאת היתה השקעת יסוד שתשרת אותנו גם בשנים הבאות הסבירה הגברת בטי דובינר, אשתו של בעל קרנל, א שכבחה-מרצה ועבודתה הפעילה את אילנשיל והפכה א למה שהינו — ארגון תוסס ופעיל.

יתכן שלאנשי אפקים היה חישוב אחר לגמרי בהן הכמויות הגדולות. כי מקובל בשוק, מקבל המתחרין פרסם אחוזים מהלקוח אצלו הוא מזמין את הסחור וכשגדל סכום ההזמנה, ממילא גדלים גם האחוזים. ברור שההוצאות הפוטנטיות היו ללא כל קשר למציאת אפקים תכננה הפתח רבבות לוחיות קרטון בבתים, ידיעה שההפצה צריכה להיעשות בידי צוותות מתנדב לאילנשיל לא היו צוותות כאלה במספר מתקבל על ה שיכול היה להביא להצלחת המפעל.

★ ★ ★

סיום בדיק

מרות ההוצאות הענקיות על ארגון ותעמ היתה ההכנסה ממצע הפרוטות דלה למדי. במ 600 אלף שהוצבו כמטרה, נכנס קצת פחות מהחצי. תר זו היה כדי להצביע באיו מידה הצליחו שיטות אפ אחד הכשלוניות הגדולים היה ענין הקרטונים. בק הגדולות, בהם קיימים מקורות ההכנסה הגדולים ביותר, הופץ מספר מניח את הדעת של קרטונים, וגם שהופצו לא נאספו ברובם, והכסף שהושלש בהם אזרחים נדיבים, בבתים פרטיים, בחנויות ובמוסדות, לא אל מטרות.

אולם הכשלון הגדול ביותר היה ענין לילות יש לילות ישראל היו המצאתו הגאוגית של קורנס. מאחר ש דיו בוודת העשור ולשכת התיירות (עבורם ביצע את מ הסבר פנין תייר). הסבירו לו כי בין הגיהפסח ב שעברה ועד לתחילת הגינות העשור ישוה בארץ תיירים באפס מעשה, התליט קורנס לרתום תיירים למצעד הפרוטות, לארגן עבורם שופים גרנדיוזים בו התרבות, לאסוף מהם תרומות לאילנשיל פולני.

כדי למשוך את תשומת לב התיירים לנשפי לילות יש החליט קורנס להציג לעיניהם בלילות אלה את הפולני הישראלי, העובדה שאין למעשה כל פולקלור ישר ועצב שלושיה תודים קשה ליצור פולקלור כזה, לא הפו לו. הוא היה בטוח שרעיונו גאונים. לא פחות מכפי שעז הצלחת המפעל, ענין אותו השם שלילות יש יוציאו לאיש שאיגן אותם.

לילות ישראל היו מפעל ענק. סכומים של רבבות בין הספקים והאמנים שהשתתפו בתכניה. אולם חלום ל הקסן של ישראל הפך לסיוט. התיירים לא באו. אלה ש לא הוציאו כספים. התכנית הגאוגית נכשלה. לא הפ בעצם כלום, אמר קורנס השבוע, ההכנסות כיוס ההוצאות. אלף יותר או אלף פחות.

★ ★ ★

שכר חפשי

מצעד הפרוטות אשתדק נכשל למעשה. אילנשיל פולני לא קיבלה את הסכומים שרצתה בהם. ז חברת אפקים קיבלה גם קיבלה. וכאן מתחילה השער (חמשך בעמוד

הצליחה אפקים להכנס לשוק הפירוטום. את העזרה הראי שונה היא קיבלה ממגן דוד אדום, אולם כדי לחלצה מהשיתוק של חברה קטנה, היה צורך במפעל גדול כמו האיגוד למלחמה בשיתוק.

אנשי אפקים לא הצטיינו באפקים רחבים בשטח בו החלו לפעול. הם חשבו, למשל, להוציא ספר פירוטום של החברות הכלכליות בארץ, קבלו תומנות והלחאות לצורך זה, לא הצליחו לאסוף מודעות ולקוחות ליותר מרבע ספר, לא הוציאוהו מעולם. אולם כאמור, היו להם קשרים. קשרים אלה הביאו אותם אל אילנשיל-פולני. כאשר

פרוייקט פרטומת למצעד הפרוטות אפקים חדשים

החליטו אנשי אילנשיל-פולני לצאת למפעל התרמה צבורי, המליץ העתונאי דן פינס, מראשי דבר, יור הועד הפועל של אילנשיל-פולני, על חברת אפקים. זה היה כחצי שנה לפני תחילת מצעד הפרוטות. התבקשה להגיש הצעה מלאה ותכנית למצעד.

לא הרחמים וההכנסות שנושקפו להם מעבודה זו, הם שהגיעו את אנשי אפקים לקחתה, כמובן, הודה השבוע נחום קורנס: "קבלת המפעל היתה כדאית לנו רק מבחינת הכניסה לשוק". אולם היתה זו כניסה חזקה מאוד, בכל המובנים.

אנשי אפקים עיבדו מיד תכנית פעולה גרנדיוזית למצעד הפרוטות. הם למדו ביסודיות כיצד מאורגן מפעל זה בארצות-הברית, ובאלו דרכים אוססים בעזרתו שם כספים כיום, שכתו כי לצורות הפעולה האמריקאיות תוכניות קדמה עבודת הכנה יסודית במשך שנים, מיהרו להעתיק לישראל — בה לא ידע הצבור מה זה מצעד פרוטות ומה זה אילנשיל — את השיטות האמריקאיות.

אתה נופע — הם אפילו ללכת אינם יכולים! זעקו השבוע מודעות בעתונים שהכריזו על פתיחת מצעד הפרוטות של אילנשיל-פולני, האיגוד לטיפול בכני שיתוק-ילדים. באוירה הכללית הצעקה של מסים ומלוח, כשהאזרח החל לתעב ולסלוד מכל תרומה שהיא, החל מנדבות לממשלה וכלה בשלשול פרוטה לקופסת הקרן הקיימת, היה מפעל זה של איסוף תרומות נפגעי מחלת שיתוק-הילדים, אחד ממפעלי ההתרמה הבודדים, שהאזרח נענה להם ברצון ובהכנה. המטרה האנושית של התרומה, מסירותו של צחת המתנדבות המתרימות, גורלם האיום של נפגעי המחלה, כל אלה הפכו את מצעד הפרוטות, למצעד של התנדבות כללית.

אולם כאשר הודיעו השבוע עסקני מצעד הפרוטות על תחילתו, הם מסרו באותה הודמנות דו"ח קצר על תוצאות מצעד זה בשנה שעברה, השנה הראשונה לקיומו. זה היה דו"ח קצר מאוד, אולם מועז. הוא כלל בסעיף ההכנסות מתרומות מכל הסוגים, את הסכום של 285 אלף ל"י. לעומת זאת, הודקד בכל אימתו בסעיף ההוצאות המספר של 180 אלף ל"י. התמונה שהצטיירה מדו"ח זה היתה פשוטה: אורחי ישראל תרמו אשתדק סכום שהתקרב ל-300 אלף ל"י עבור נפגעי שיתוק הינדים. אולם אל הנפגעים עצמם הגיע מסכום זה קצת יותר משליש בלבד. עם כל האהדה שרחש הצבור כלפי מפעל אנושי זה, אי-אפשר היה להמנע מהשאלה: להיכן צעדו הפרוטות? לאן נעלמו כשני שליש מסכום התרומות?

★ ★ ★

אפקים מבטיחים

תשובה לשאלה זו בפי מארגני מצעד הפרוטות היתה פשוטה: סכום של 180 אלף ל"י, כשני שליש מסכום ההכנסות, הוצא למטרות ארגון, תעמולה, ואיסוף הכספים. לא היה כאן חשש למעילות. לאיגוד, שבראש הועדים הצבוריים שלו עומדים אנשי שם נכבדים, ושרואי חשבונות מפורסמים מבקרים את ספרי החשבונות שלו, היה דו"ח מפורט לאן צעדה כל פרוטה ופרוטה.

לכאורה נראה הכל כשורה. אולם מבט שני על סכומי ההוצאות, שאין להם שום תקדים אף במוסד ציבורי שאינו מקפיד על הוצאת כספיה, עורר את השאלה החמורה: כיצד בוזבו סכום כסף כה רב, ומי הפיק ממנו טובת נהנה?

לא היה כל צורך להרחיק את המבט אל האופק הרחוק, די היה לכהנו אל אפקים קרובים יותר, אל חברת אפקים, חברה ליחסי צבור, אשר הוזמנה על ידי אילנשיל בשנה שעברה לארגן ולערוך את מצעד הפרוטות.

כיום, חברת אפקים ליחסי צבור היא חברה מכובדת, השוכנת בדירה של שבעה חדרים מול בית סוקולוב. לקוחות תיה נכבדים: חברת התחבורה דן, מגן-דוד אדום, הקונגרס היהודי העולמי, משכית, החברה הממשלתית לתעירות, ארגון סוכני הדלק ובעלי תחנות הדלק, ועוד שורה ארוכה של לקוחות קטנים כמו גן-החיות, המועדון ליחסי בינלאומיים, והליגה למלחמה בשגרון — רובם מוסדות הקשורים קשר הדוק עם התוגים הקטנים השליטים במדינה, אולם לפני כשנתיים, לפני מצעד הפרוטות, היתה אפקים חברה צנועה וצעירה, אם כי בעלת יומרות רבות, ששכנה בדירה עלובה ברחוב שלום עליכם.

יסוד את החברה כמה צעירים שכשרונם הפירוטומי היה מוטל בספק, אך שהיו בעלי קשרים טובים מאוד בחוגים שונים ובעמדות שונות של המשטר. היו אלה בעיקר אנשי אחדות-העבודה, שישבו בעמדות מפתח והיו בעלי קשרים בעתונות, במפלגות ובבדיו. עד שיום אחד החליטו לתרגם קשרים אלה לשפה מסחרית והקימו חברה ליחסי צבור. בראש החברה עמד נחום קורנס, צעיר רחבי-גוף, מרכיב משקפיים, בעל קול עבה הרבס במבטא אידישאי. קורנס, היה בתקופת מלחמת השחרור קצין תרבות בחטיבת גבעתי. את כשרונו כאיש עתונות גילה שעה שהוציא עם כמה מחבריו לפני חמש שנים, את השבועון מצפון-מזרן. היה שבועון מוכחה של אחדות-העבודה, אולם העמיד פנים של עתון בלתי תלוי. הוא נסגר אחרי הבחירות כחוצאה מבוזבו וחוסר כשרון של עורכיו.

קורנס הספיק לצאת בשליחות הסוכנות כשליח לאחת מארצות דרום-אמריקה. כשחזר, גרוש רעיונות, הציע לחבריו להקים את החברה ליחסי צבור. החברים שידרו עמו יתו את החברה היו יוסף ("משי") נעמן, אצ"לניק לשעבר שהצטרף לפלמ"ח, חברו של קורנס מתקופת גבעתי, והעתונאי בריכוכבא שור. אלה יסדו את החברה, חילקו ביניהם את מניות הבורה שלה. אולם את הקשרים הביאו שניים אחרים: דוד אשכול ויוחנן ("דוביזה") גולדברג, שני כתבי מרחב. מרובי הקשרים והסריה-ממון.

בארץ הזאת, קשרים שונים ככך, ביחוד כשהמדובר בילדי התפוקים של המשטר. דוברי החלוציות, הפרולטריון והפלמ"ח, המשרתים את קבוצת-החצר של ביגי בעתונותם, הנוכחים תמורת זאת שאנשי קבוצת-החצר ישלשלו לכר סיהם את ההזמנות השמנות.

★ ★ ★

עזרה ראשונה

לא אשכזי ולא גולדברג השקיעו כסף בחברה. הם קיבלו מניות שהיו צריכות לעבור לידיהם ברצו שיכניסו את הכסף הדרוש, עד אז היתה זכות ההצבעה שלהם בידי נחום קורנס, מנהל החברה.

בעזרת הקשרים וההלחאות שקיבלה ממקורות שונים,